

YKSITYISTIELAKI (560/2018)

Astunut voimaan 1.1.2019

Kumonnut lain Laki yksityisistä teistä (358/1962)

Oleellisimmat muutokset

- Tielautakunnat lakkaavat
- Viranomaisten rooli muuttuu (kunta ja ELY-keskus)
- Ulkopuolinen toimija
- Suoja ja näkemäalueet
- Tiekunnan perustaminen
- Tiekunnalle säännöt
- Tieosakkaaksi velvoittaminen
- Liikenteen ohjauslaitteet ja tien sulkeminen
- Muutoksenhaku

Tielautakunnat

- Tielautakunnat lakkaavat 31.12.2019.
- Käsittelevät vielä, ennen 1.1.2019 vireille tulleet asiat.
- Vuoden 2019 lopussa keskeneräiset asiat siirtyvät MML:een loppuun saatettavaksi.
- Laki yksityisistä teistä (358/1962) annetun lain mukaiset tielautakunnan tehtävät siirtyvät pääosin, Maanmittauslaitoksen tehtäväksi.
- **Viranomaisina yksityistielain käsittelyssä ovat MML, ELY (LUOVA), KO ja kuntien rakennusvalvonta.**

Kunta

1. Rakennusvalvontaviranomainen

- Jos liikenneturvallisuus niin vaatii, uusien rakennusten rakentaminen näkemä- ja suoja-alueelle voidaan kieltää (**rakentamisrajoitus**).
- Poikkeuksen rakentamisrajoitukseen myöntää rakennusvalvontaviranomainen.
- Liikenteen ohjauslaitteen tarvitsema suostumus.

2. Asianomistaja

Uuden tien rakentamista koskevassa yksityistietoimituksessa on kunta asianomistaja.

3. Voidaan perustaa tieoikeus valtion tai kunnan hyväksi. Yleisen liikenteen tarkoituksenmukaiseksi järjestämiseksi. (Tiekunta)

4. Kunta päättää sen varoista yksityistien tienpitoon myönnettävistä avustuksista, avustusten ehdoista ja käytön valvonnasta.

5. Suostumuksen antaminen avustettavan tie käytön kieltämisestä, rajoittamisesta tai sulkemisesta. Silloin kun em. rajoitukset koskevat muita kuin tieosakkaita.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

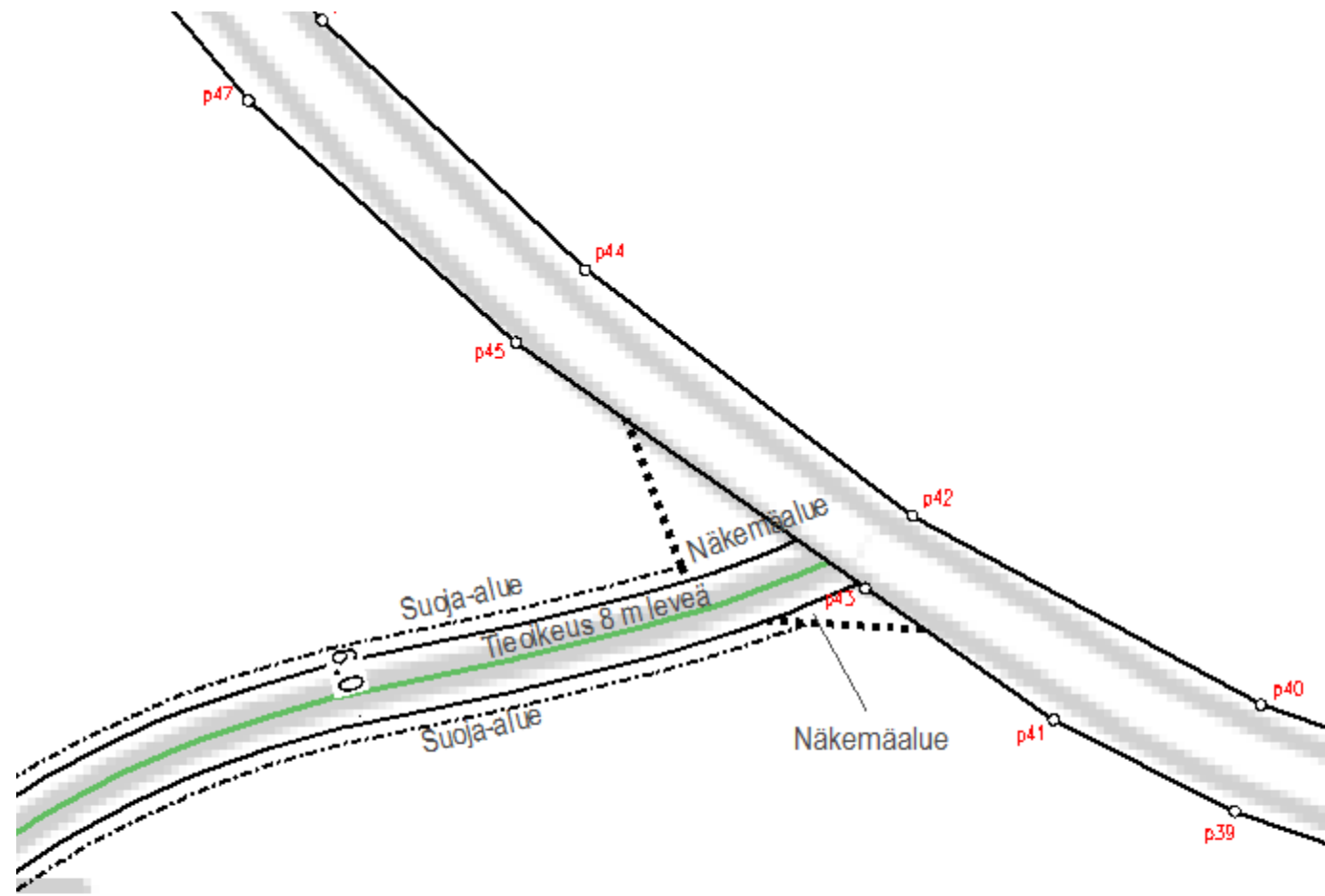
- -Natura 2000-alueen tai muun erityisiä luontoarvoja, sisältävän alueen läheisyydessä on ELY-keskus asianomistaja. Mm. siltarummun rakentaminen puuroon.
- Valtionavustuksen myöntämisestä ja lakkauttamisesta päättää toimivaltainen ELY-keskus.
- Lausunnon antaminen kunnalle, avustettavaan tiehen:
- - Jos muusta kuin tieosakkaiden hyväksi tapahtuvasta liikenteestä aiheutuu huomattavaa haittaa kiinteistön omistajalle tai liikenneturvallisuudelle, voidaan avustettava tie kunnan suostumuksella, muiden kuin tieosakkaiden hyväksi kieltää, rajoittaa tai sulkea.
- - Mm. puomin asettaminen avustettavalle tielle.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

- Teettämishukka
- Jos toimenpiteisiin velvollinen ei ole ryhtynyt tarpeellisiin toimenpiteisiin määräajassa: Voidaan hakemuksesta tehostaa, tienpitoa koskevaa toimenpidettä koskevaa päätöstä tai tuomiota teettämishukalla.
- Teettämishukka määrätään täytäntöön pantavaksi oikeuttamalla hakija tai muu yksityinen tekemään tai teetättämään päätöksessä määrätty toimenpide niihin velvollisen kustannuksella.
- Teettämishukkaan sovelletaan uhkasakkolakia (1113/1990).

Ulkopuolinen toimija

- Tiekunnan kokous tai jos tiekuntaa ei ole perustettu, tieosakkaat keskenään sopia muun toimijan tai yhteisön valtuuttamisesta huolehtimaan yksityistien hallinnosta ja tienpidosta korkeintaan neljäksi vuodeksi kerrallaan.
- Valtuuttamisesta tehdään sopimus.
- Ulkopuolinen toimija käyttää sitä päätösvaltaa mikä tiekunnalle tai tieosakkaille kuuluu.
- Samoin se vastaa tiestä samalla tavalla kuin tiekunta tai tieosakkaat.

Näkemä- ja suoja-alue

- Liikenneturvallisuuden vuoksi voidaan yksityistiehen kuuluvaksi määrätä näkemä- ja suoja-alueet.
- Näkemäalue yksityistien liittyessä maantiehen tai toiseen yksityistiehen.
- Suoja-alue, joka ulottuu enintään 12 metriä etäisyydelle ajoradan keskilinjasta.
- Tie-, näkemä- ja suoja-alueelta saa tieoikeuden nojalla poistaa piha-alueiden ulkopuolelta näkemää haittaavaa luonnontilaista kasvillisuutta.

Tiekunta

- Perustaminen:
  1. Yksityistietoimituksessa
  2. Rekisterin pitäjän päätöksellä
  3. Tiekunnan perustamiskokouksessa

1. Yksityistietoimitus

Maanmittauslaitos tai asemakaava-alueella kiinteistörekisterinpitäjä (MML tai kunta/kaupunki)

- Haetaan kirjallisesti MML:lta tai kiinteistörekisterin pitäjältä (kunta/kaupunki).
- Toimituskokous/päätökset
- Kustannukset on hakijan suoritettava. Myös tieosakas, tiekunta tai asianosainen, joka ei ole osakas, voidaan määrätä maksamaan kustannuksia.
- 88 €/h.
- Muutoksenhaku käräjäoikeuteen, 30 vrk kuluessa toimituksen lopettamisesta. (kello 16:15).
- Tehdyt päätökset lainvoimaisia, kun tehty merkintä kiinteistörekisteriin. (rekisteröinti)

2. Rekisterinpitäjän päätöksellä

- On haettu yksityistietoimitusta. Toimitusinsinööri katsoo, että asian käsitteleminen yksityistietoimituksessa ei ole tarpeen.
- Edellyttää tieosakkaiden kesken tehtyä kirjallista sopimusta.
- Kiinteistörekisterinpitäjä tekee päätöksen.
- Maksu 300 €.

3. Tiekunnan perustamiskokous

- Olemassa oleva yksityistie.
- Tieosakas kutsuu perustamiskokoukseen, kaikki yksityistien tieosakkaat. Yksityistielaki 61 §.
- Kirjallinen kokouskutsu, toimitetaan aikaisintaan kahta kuukautta tai viimeistään kahta viikkoa ennen kokousta.
- Perustamispäätös enemmistöpäätöksellä.
- Pöytäkirjamalli (www.maanmittauslaitos.fi)

3. Tiekunnan perustamiskokous

- Tiekunnan nimi ja sijainti
- Tiekunnan toimielimeksi valitaan toimitsijamies tai väh. kolmijäseninen hoitokunta (3-5) ja näille tarvittavat varajäsenet. Valittava ainakin yksi varajäsen.
- Hoitokunta valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Puheenjohtaja voidaan valita myös tiekunnan perustamiskokouksessa.
- Päätös tiekunnan sääntöjen käyttöönotosta. Päätös voidaan tehdä myöhemmin tiekunnan kokouksessa.
- Päätös tiekunnan tilin perustamisesta.
- Tiekunta syntyy vasta, kun sen perustamisesta on tehty merkintä kiinteistötietojärjestelmään.

Tiekunnan säännöt

- Tie kunta voi laatia hallintoaan ja muuta toimintaansa varten säännöt.
- Voidaan sopia mm. hoitokunnan järjestäytyminen, tiekunnan kokous ajankohta, kokouskutsukäytännöt, koollekutsuja, kokouspöytäkirja käytännöt. Muista asioista voi sopia lain puitteissa.
- Jos poiketaan yksityistielain säännöksistä, on tiekunnan päätös oltava yksimielinen. Muutoin enemmistö päätös riittää.
- Säännöt ei saa loukata tieosakkaan oikeuksia tai tieosakkaiden yhdenvartaisuutta.
- Säännöt tulevat voimaan, kun sääntöjen hyväksymisestä on tehty merkintä kiinteistötietojärjestelmään. Ilmoitus Maanmittauslaitokseen, kun päätös on lainvoimainen, valitusaika 3 kk.

Tieosakkaaksi velvoittaminen

- Tieoikeus voidaan perustaa kiinteistön hyväksi vastoin kiinteistönomistajan tahtoa. Kiinteistö on kokonaan tai osaksi yksityistien vaikutusalueella. Tietä tarvitaan tai voidaan käyttää kiinteistön tarpeisiin.
- Valtion hyväksi voidaan perustaa tieoikeus vastoin tämän tahtoa. Yleisen liikenteen käyttöä varten. Mm. jos tietä käytetään yleiseen liikenteeseen, valtion hallinnoimalle kohteelle liikkumiseen.

Tien käytön kieltäminen ja rajoittaminen

- Tielle on asetettava tieosakkaiden liikennetarpeiden, liikenneturvallisuuden ja tiestä aiheutuvien haittojen tarpeellisen ehkäisemisen kannalta välttämättömät liikenteen ohjauslaitteet mm. liikennemerkkit. Toimitsijamies/hoitokunta.
- Tie kunta tai jos tiekuntaa ei ole perustettu, tieosakkaat voivat kieltää tai rajoittaa tienkäytön muilta kuin tieosakkailta:
  - -ei koske osakkaan kiinteistölle tapahtuvaa kulkemista
  - -kiellosta tai rajoituksesta on annettava tieto liikennemerkillä tai muulla liikenteen ohjauslaitteella. (liikennevalo, liikennemerkki tai tiemerkintä)

Tien sulkeminen (puomi)

- Kiinteistönomistaja saa sulkea kiinteistöllään olevan yksityistien sulkulaiteella.
- - Jos tiekunta antaa suostumuksen.
- - Jos tiekuntaa ei ole, tieosakkaat antavat suostumuksen.
- Yksityistietoimituksessa voidaan antaa oikeus sulkulaitteen asettamiseen, vaikka suostumusta ei ole saatu.
- - Jos kiinteistön käytölle aiheutuu liikenteestä haittaa.
- - Liikenneturvallisuuden vuoksi.
- - Muu erityinen syy.
- Huolehdittava, että tieosakkailla on mahdollisuus käyttää tietä sulkulaitteesta huolimatta. Lukko/avain

Liikenteen salliminen avustettavalla tiellä

- Jos valtio tai kunta avustaa tiekuntaa tai tieosakkaita yhteisesti tien kunnossapidosta, tien käyttämistä muuhun kuin tieosakkaiden hyväksi tapahtuvaan liikenteeseen, ei saa kieltää tai sulkea sinä ajanjaksona, jona avustus koskee. Sama koskee tietä, jonka kunnossapidosta kunta vastaa kustannuksellaan.
- Jos valtio tai kunta avustaa tiekuntaa tai tieosakkaita yhteisesti tien rakentamisessa, taikka tie on tehty kokonaan tai osaksi kunnan varoilla. Ei kymmenen vuoden ajan tietyön päättymisestä lukien, saa kieltää tai sulkea kyseistä tietä. Kyse on muiden kuin tieosakkaiden hyväksi tapahtuva toiminta tai liikenne.

Yhdyskuntatekniset laitteet

- Maahan sijoitettavan johdon tai sellaiseen liittyvän vähäisen laitteen sijoittamiseen tiealueelle. Antaa suostumuksen tiekunta tai milloin sellaista ei ole perustettu, tieosakkaat.
- Kiinteistönomistajan suostumusta ei tarvita.
- Suostumuksen tiekunnan puolesta antaa toimitsijamies tai hoitokunta.
- Ennen suostumuksen antamista on ilmoitettava tieosakkaille, 61 § mukaisesti. Jos joku osakas vastustaa 21 päivän kuluessa ilmoituksen antamisesta. Asiasta on päätettävä tiekunnan kokouksessa tai jos tiekuntaa ei ole perustettu, tieosakkaat päättävät suostumuksen antamisesta yhdessä.

Muutoksen haku

- Oikaisuvaatimus
- Moitekanne
- Valitusosoitus käräjäoikeuteen

Muutoksenhaku

- Oikaisuvaatimus:
- Tieosakas tai muu asiaosainen, jonka oikeutta tiekunnan, toimitsijamiehen tai hoitokunnan päätös koskee, saa vaatia tiekunnan kokoukselta päätöksen oikaisemista. Jos:
  - -Päätös ei ole syntynyt laillisessa järjestyksessä.
  - -Päätös on lain tai tiekunnan sääntöjen vastainen.
  - -Päätös loukkaa hänen oikeuttaan.
- Oikaisuvaatimus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tekemisestä.
- Tiekunnan, toimitsijamiehen tai hoitokunnan on 30 päivän kuluessa oikaisuvaatimuksen tekemisestä kutsuttava tiekunnan kokous koolle, käsittelemään oikaisuvaatimus.
- Toimitsijamiehellä tai hoitokunnalla on oikeus samassa ajassa ratkaista itse tekemäänsä päätöstä koskeva oikaisuvaatimus.

Muutoksen haku

- Päätöksen moittiminen:
- -Tieosakas tai muu asianosainen voi moittia tiekunnan kokousta tai perustamiskokouksen päätöstä tiekuntaa vastaan ajettavalla kanteella.
- Kanne voidaan nostaa mm. jos päätös on tämän lain ja tiekunnan sääntöjen vastainen tai päätös loukkaa hänen oikeuttaan tai tieosakkaiden yhdenvertaisuutta.
- Moitekanne tiekuntaa vastaan on nostettava maaoikeutena toimivassa käräjäoikeudessa kolmen kuukauden kuluessa päätöksen tekemisestä.

Muutoksen haku

- Tiekunnan päätöksen saattaminen yksityistietoimituksen ratkaistavaksi.
- Kyse ei ole muutoksen hausta tiekunnan päätökseen vaan asian ratkaisemisesta viranomaismenettelyssä ensimmäisen kerran.
- Tiekunnan päätökset eivät lähtökohtaisesti sido yksityistietoimitusta.
- Jos moitekanne käräjäoikeudessa. Odotettava ratkaisu.
- Käräjäoikeuden ratkaisu sitoo yksityistietoimitusta.

Muutoksen haku

- Yksityistietoimitus
- 30 vrk toimituksen lopettamisesta lukien.
- Valitusosituksella Lapin käräjäoikeuteen (oikeudenkäyntimaksu 510 €).
- Muutoksenhakuluvalla Korkeimpaan oikeuteen

Rekisterit

- Kiinteistörekisteri, kiinteistörekisterikartta ja yksityistierekisteri
- - Lainvoimaiset päätökset tiekunnista ja tieoikeudet. Tiekuunnan tiedot.
- Kansallinen tie- ja katuverkon tietojärjestelmä
- - Valtionavustuksen ehto. Ajantasaiset tiedot tiekunnasta ja yksityistiestä.
- - Tieosakkaiden on huolehdittava, että tien käytön rajoitukset, kuten painorajoitus, puomi ja mahdolliset kiellot liikennöinnistä on ilmoitettu.
- -info@digiroad.fi

Yhteystiedot

- Maanmittauslaitoksen asiakaspalvelu
- -asiakaspalvelu@maanmittauslaitos.fi.
- Toimitushakemukset
- -toimitushakemukset@maanmittauslaitos.fi
- -Maanmittauslaitos / Toimitushakemukset, PL 1005, 33101 Tampere
- Tie kuntien päätökset mm. vastuuhenkilöiden muutokset, tiekunnan säännöt ja muut muutokset:
- - <https://www.maanmittauslaitos.fi/lomakkeet>, tietojen ilmoittaminen, tiekunnan perustamiskokouksen mallipöytäkirja
- - [rekisteriasiat@maanmittauslaitos.fi](mailto:-rekisteriasiat@maanmittauslaitos.fi)
- - Muut hakemukset, PL 1007, 00521 Helsinki

Ennakkokysymykset

- Kiinteistöllä on kaksi vakituista asuntoa, joista toinen vuokratontilla ja jolla on kaksi omistajaa, joista toinen asuu toisella paikkakunnalla. Heidät on otettu tiekunnan osakkaiksi. Onko molemmille lähetettävä erikseen kokouskutsu tiekunnan kokoukseen? **Kirjallinen kokouskutsu toimitetaan jokaiselle tieosakkaalle.**
- Entä tienhoitomaksut: Kiinteistön omistajalle vai myös vuokratontilla asuville?
- **Tiemaksu osoitetaan kullekin tieosakkaalle. Käyttömaksu muille tien käyttäjille.**
- Vanhat perikuntien omistuksessa olevat kiinteistöt joilla on useita omistajia ja asuvat ympäri suomea ja pohjoismaita, onko heille kaikille lähetettävä kokouskutsut vai esim henkilölle joka hoitaa kiinteistön maksuliikenteen ym.?
- **Kokouskutsu lähetetään sille, joka pitää huolta pesän hallinnosta. KML 168 § 3 mom.**